

تشریح اقدامات ایران برای پیشگیری از حوادث ناشی از کار در ILO

یکصد و ششمین اجلاس سازمان جهانی کار با حضور ۱۸۷ کشور عضو در ژنو سوئیس آغاز به کار کرد. در این اجلاس سیدحسن هفدهتن، نماینده ایران در کمیته مهاجرت نیروی کار سازمان بین المللی کار، با اشاره به اقدامات صورت گرفته در دولت یازدهم در زمینه پیشگیری از حوادث ناشی از کار و حفظ و صیانت از نیروی کار گفت: «طی دوره چهارساله دولت یازدهم ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار ساعت آموزش ایمنی کار به جامعه هدف ارائه شد و در این مدت بیش از ۱۱ هزار نفر افسر ایمنی تأیید صلاحیت شدند و با نظارت و برنامه ریزی راهبردی اداره کل بازرسی کار در کارگاه‌های پر مخاطره مستقر شدند.»

یکشنبه ● ۲۱ خرداد ۱۳۹۶ ● شماره صد و شش

۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹

دیالوگ

پرسی‌ای در ایده‌ها و اندیشه‌ها

تلفات کار در ایران با وجود سیر نزولی آن در دولت یازدهم، همچنان بالاست

آموزش، رمز بقای نیروی کار

حین کار خبر می‌دهد، روزنامه کیهان نیز در گزارشی ضمن اشاره به چندوچون وضعیت تلفات کار در ایران، خسارت ناشی از این اتفاقات را سالانه بیش از ۱۰ هزار میلیارد تومان توصیف می‌کند که این علاوه بر تبعات معنوی و روحی روانی مرگ یک نیروی کار در جامعه ایران است. البته خوشبختانه این آمار در دولت یازدهم تا حدی کنترل شده و حتی کاهش یافته است. در واقع سیاست‌گذاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در این زمینه جواب داده به طوری که روند کاهشی حوادث کار در چهار سال گذشته مشهود و ملموس بوده است و این را می‌توان از دستاوردهای دولت یازدهم دانست، گرچه بروز اتفاقاتی مانند حادثه تلخ معدن زمستان پورت گلستان، اهمیت هرچه جدی‌تر گرفتن صیانت از حقوق کارگران در بحث ایمنی

را گوشزد می‌کند. احمد مشیریان، معاون روابط کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در گفتگو با پایگاه دولت، با تکیه بر آمار، روند حوادث ناشی از کار را در چهار سال دولت یازدهم بررسی کرده است. به گفته این مقام مسئول، حدفاصل سال‌های ۸۸ تا ۹۲، حوادث ناشی از کار روند صعودی داشته اما در چهار سال اخیر، کاهش قابل توجهی را تجربه کرده است. قوت ناشی از حوادث کار در سال ۸۸ به ۱۱۱۰ مورد رسیده بود و در سال ۹۰ متأسفانه به ۱۲۷۳ مورد رسید که بسیار نگران‌کننده بود.

به گفته این مقام مسئول، تقویت سامانه‌های بازرسی، کوتاه کردن دوره بازدید از کارگاه‌های اقتصادی و افزایش مسئولیت‌پذیری اجتماعی در پیشگیری از حوادث و ایجاد امنیت

کتیبنو | ۰۳

کارگران، ازجمله ابزارهایی است که به کاهش تلفات انسانی کار در ایران کمک کرده است. آموزش حین کار، که از آن به‌عنوان جادوی قرن ۲۱ ملل فقیر یاد می‌شود و در شاخص توسعه انسانی یکی از مهم‌ترین عوامل در روند توسعه کشورهای مختلف است، در دو جنبه کلی می‌تواند به تحول در بازار کار ایران منجر شود. نخست اینکه با افزایش مهارت کارگران به ارتقای بهره‌وری ملی و تولید محصولات کیفی بینجامد و رشد اقتصادی بالاتر را محقق کند و در بخش دوم با آگاهی‌بخشی از خطرات و مسائل بهداشتی حین کار، ضمن حفظ سلامت نیروی کار و افزایش سطح امید به زندگی و کاهش تلفات انسانی حین کار، میزان ضرر و زیان ناشی از فقدان یک نیروی کار ماهر و باتجربه را به حداقل برساند.

تنه‌اراه‌دفاع از کارگران،شکوفایی تولیداست

چگونگی ورودبه عصر جدید اقتصاد ایران و حمایت از نیروی کار ایرانی در گفتگو با کمال اطهاری

میسر است. این در صورتی است که مازاد اقتصادی که مساوی رونق اقتصادی در نظر گرفته شده تنها با افزایش بهره‌وری و تولید کالاهای رقابت‌پذیر با محصولات روز جهان، و نه از راه دست‌کاری در میزان دستمزدهای گروه‌های کارگری و... ممکن است. در این گزاره شک نکنید که تنه‌اراه دفاع از نیروی کار ایرانی تحقق رشد اقتصادی و شکوفایی بخش تولید است و پس. درواقع دولت، سرمایه‌گذاران و طبقه کارگر باید متفق‌القول در روند ایجاد رشد اقتصادی همراه شوند بدون اینکه در این مسیر کسی ضرر کند یا وضعیت بدتری پیدا کند. در عین حال سیستم آموزشی کشور لازم است با هدف افزایش سطح مهارت‌های کارگر ایرانی به او آموزش‌های لازم را بدهد. متأسفانه در وضعیت فعلی یکی از عمده مشکلات ما آمادگی اندک بخشی از نیروی کار ایرانی برای ارتقای سطح کیفی تولیدات داخلی در جهت رقابت با محصولات خارجی است. رکن مهم و اساسی تحقق اقتصاد مقاومتی همانا بحث ظهور و بروز اقتصاد دانش‌بنیان است و این گزاره جز باتقویت سطح مهارت کارگران میسر نمی‌شود.

و انحصار از اقتصاد ایران تأکید دارد. با کمی تأمل در موضوعات مهم اقتصاد ایران نیز به خوبی می‌بینیم که خروج از هسته سخت تورم و رکود راهی جز عبور از رانت‌خواری و انحصارگرایی ندارد.

■ **این موضوعی است که کمتر از سوی کارشناسان مطرح می‌شود، اما به نظر می‌رسد بحثی ساختاری و برگرفته از شناخت ریشه‌های اصلی اقتصاد ایران است. اما آیا در حیطه بازار کار می‌توان به چارچوبی بهتر رسید که در آن وضعیت نیروهای کار خارجی در مقایسه با نیروی کار داخلی اندکی نظام‌مند و شفاف باشد؟**

ما بارها بر سر این موضوع بحث کرده‌ایم. برخی جهت گیری‌های برنامه ششم توسعه در این حیطه به‌نوعی ساده‌انگارانه بنا شده به برای تقویت اقتصاد ایران بایستی به دستمزدها فشار آوریم تا به بخشی از ارزش اضافی مطلق دست پیدا کنیم. گویی از نظر دوستانی که کار نگارش برنامه ششم را برعهده داشته‌اند، در واقع دستیابی به مازاد اقتصادی تنها از راه کاهش نرخ دستمزدها

مشخصاً نوک پیکان طرح علیه کارگران مهاجر کشور همسایه یعنی افغانستان است که بنا به دلایلی ازجمله جنگ به ایران پناه آورده‌اند. من به‌هیچ‌وجه مدعی و مدافع حضور نیروهای کار خارجی در اقتصاد ایران نیستم، اما به نظر می‌رسد این مصوبه و قانون مغایر با اصول علم اقتصاد است چراکه وارد کردن زور در اقتصاد از هر نوع و شکل آن، متعلق به دوران پیشاسرمایه‌داری بوده و اساساً از این دوره به بعد است که به طور کلی زور از اقتصاد بیرون رفته و بالندگی در حیطه اقتصاد ابعاد وسیعی یافته است. حتی اگر می‌خواهیم وارد یک دوره بالاتر از سرمایه‌داری به لحاظ تاریخ اقتصادی شویم، این کار ابداز طرق جبری و بازور امکان‌پذیر نیست چرا که ورود هر نوع زور به اقتصاد حتی از سوی طبقه کارگر به اقتصاد، موجب ایجاد بلایایی چون ظهور پدیده‌ای مثل اتحاد جماهیر شوروی خواهد شد و ریشه در نوعی پوپولیسم ساده‌انگارانه دارد که در نهایت مکانیسم ظهور و بروز داعش و اهل‌تکلیم را تقویت می‌کند. شک نکنید که تصویب چنین قوانینی در ایران، جز تقویت افراطی‌گری در قالب داعش و طالبان در عراق و افغانستان کارکرد دیگری ندارد. فرایند منطقی و غیرزوری برای نظام‌مند کردن نیروی کار خارجی، کمک به همسایه عزیز ما یعنی افغانستان آن هم از طریق توسعه همکاری‌های اقتصادی فنی در راستای آموزش نیروی کار در خود آن کشور است. این روند علاوه بر کمک به رشد بهره‌وری در اقتصاد افغانستان از هرگونه لغو روابط انسانی و پاتنش میان دو ملت جلوگیری می‌کند.

■ **این مسئله از جنبه اقتصاد سیاسی کاملاً صحیح و به‌جاست، اما به نظر می‌رسد پای اتحادیه‌های کارگری و دفاع از حقوق آنها نیز در میان باشد. درواقع بحث اصلی در تصویب این قانون دفاع از کارگران ایرانی در مقابل برخی سوءاستفاده‌ها و به کارگیری کارگران خارجی غیررسمی روی بوده است. راهکار منطقی حمایت از نیروی کار ایرانی از نظر شما چیست؟**

اشاره کردم که دفاع از حقوق یک قشر خاص مثل طبقه کارگر با زور امکان‌پذیر نیست. درواقع نمی‌توان با این رویکرد کمک چندانی به کارگر کرد. درواقع آنچه باعث عدم بالندگی و رشد تولید و اشتغال در اقتصاد ملی است بحث انحصار و جنبه‌های مختلف این رویه‌شوم است و پس. در سال‌های اخیر شعار اقتصادی صبحی‌س طرح شده که ناظر بر همین وضعیت است و به نظر می‌رسد بر حذف رانت

آموزش همچنان موضوع مهمی است و علیرغم نگاه تخفیف‌یافته به این پدیده، اهمیت آموزش و تأثیر آن بر مقولاتی همچون بهره‌وری و رشد اقتصادی به قوت خود باقی است. در این بین تأثیر این متغیر مهم بر حفظ سلامت نیروهای کار ازجمله مقولاتی است که نیازمند بازنگری و بازتعریف آن در نظام کسب‌وکارهای ایرانی است. حقایق تلخی در این باره منتشر می‌شود که مقامات رسمی و دولتی نیز آن را تأیید می‌کنند. برای نمونه پایگاه سلامت نیوز، از قول معاون وزیر بهداشت، از مرگ‌ومیر سالانه یک تا ۲ هزار نفر در اثر سوانح

نگاه یک‌سویه و تک بعدی به اقتصاد یکی از معضلاتی است که گاه در نگاه برخی سیاست‌گذاران اقتصادی ایران دیده می‌شود و همین عامل گهگاه زمینه‌ساز اجرای برخی طرح‌های غیرهمسو با اهداف کلان اقتصاد ملی می‌شود. گفتگو با کارشناسان و صاحب‌نظران اقتصادی اما در تالطیف این روند و بهبود مسیر تصویب و اجرای قوانین نقش موثری دارد. کمال اطهاری ازجمله تحلیلگرانی است که نگاهی متفاوت به اقتصاد دارد و به دلیل تسلط به مسائل اقتصاد سیاسی ایران و خاورمیانه، روایتی نسبتاً دقیق از حوزه‌های مختلف اقتصاد ایران اعم از مسکن، نفت و صنعت ارائه می‌کند. در عین حال بازار کار و اقتصاد اجتماعی از جمله حوزه‌های موردعلاقه این پژوهشگر و اقتصاددان ایرانی است که در موارد متعدد اطهاری همواره سعی داشته با دیدی انسانی به تحلیل آنها بپردازد و ورای سطح عمومی بحث‌ها، پیشنهادهای موثری برای رفع معضلات ارائه کند. آینه‌نو در این شماره گفتگویی کوتاه با او ترتیب داده و ضمن طرح مسئله حضور کارگران خارجی در اقتصاد ایران، که عمدتاً افغان هستند، تبعات انواع سیاست‌گذاری‌های اقتصادی در قبال این جمعیت پناه جوی خارجی را بررسی کرده است.

■ **اخیرا مجلس شورای اسلامی مواردی را تصویب کرده که براساس آن برای بنگاه‌های خاطی که به استفاده از نیروهای کار خارجی به صورت غیرقانونی اقدام می‌کنند روزانه تا سقف ۱۵۴ هزار تومان جریمه در نظر گرفته می‌شود. به نظر شما چنین طرح‌هایی تا چه اندازه می‌تواند در بهبود وضعیت بازار کار کشور موثر باشد؟**

وضع جریمه برای کارگاه‌هایی که از نیروهای کار خارجی استفاده می‌کنند نشان می‌دهد برخی از سیاست‌گذاران داخلی در مواردی به شکلی یک‌طرفه رفتار می‌کنند و حتی گاه شباهه تکرار رفتار سیاست‌مدارانی مثل دونالد ترامپ پیش می‌آید که ضمن در هرگونه تعامل قصد دارد در مرز مکزیک دیوار بکشد؛ خاصه اینکه

سازمان تامین اجتماعی برگزار می‌کند:

نخستین جشنواره کتاب سال تامین اجتماعی

پیش نیازهای رشد در صدی اقتصاد

اخیرا دکتر روحانی اعلام کرده است که به‌اتوجه به برنامه‌های اعلام‌شده و تغییر و تحول در سیاست‌گذاری اقتصادی، در نظر دارد ظرف چهار سال آینده با رساندن نرخ رشد اقتصادی به حدود ۸ درصد، برنامه ایجاد سالانه حدود یک میلیون شغل جدید را پیش ببرد. نظر مقام معظم رهبری نیز با توجه به نوع نام‌گذاری سال، حمایت از برنامه‌های اقتصادی اشتغال محور است و به نظر می‌رسد مجموعه نظام در یک راستا تلاش دارند ایجاد اشتغال را به‌عنوان یک هدف عالی در صدر برنامه‌های خود قرار دهند. همواره وقتی از سیاست‌های تأمین اجتماعی و مسئله مهم رفاه سخن به میان می‌آید ناخودآگاه یاد مسائلی مثل یارانه و... می‌افتیم، در حالی که به نظر می‌رسد داشتن شغل که برای هریک از احاد جامعه ایجاد درآمد می‌کند باید در اولویت قرار بگیرد. رفاه در وهله اول یعنی داشتن کار و انگیزه در هر فرد برای کمک به ایجاد تغییر و تحول در جامعه. دولتی می‌تواند برای جامعه خود ایده‌آل و عامل ایجاد رفاه شود که بتواند به تحقق رشد و توسعه اقتصادی و گستراندن چتر اشتغال در قصی نقاط کشور کمک کند. در همه جای دنیا برای حرکت به این سمت ضمن وجود برخی تفاوت‌ها، راهی یکسان وجود دارد. کوچک‌سازی دولت می‌تواند یکی از بهترین کارها برای شروع روندی باشد که در عین پرهیز از استخدام‌های بی‌رویه تلاش دارد حجم اقتصاد را گسترش دهد. این کار مهم‌ترین اقدام دولت فعلی و دولت یازدهم برای رسیدن به اهداف عالی‌های است که در ابتدای بحث به آنها اشاره شد. ضمن اینکه این رویه باعث دلگرمی بخش خصوصی و همراهی در مسیری می‌شود که منفعت عمومی آن به جامعه می‌رسد. در عین حال لازم است دولت بین ترجیحات مختلف خود مهم‌ترین وزن را به بخش خصوصی بدهد و یاد رک اهمیت گسترش کارآفرینی و فرهنگ ارزش‌آفرین، این مهم رادر تقویم کاری خود بگنجانند. مسیر ما برای رسیدن به چشم‌اندازی مثبت در اقتصاد مشابه بسیاری از کشورهای جهان است و تجربه این ملل نشان می‌دهد که باید از تکرار روش‌های اشتباه پرهیز کرد. اینکه در بخش تولید دائماً تسهیلاتی اعطا کنیم و با تزریق مالی بخواهیم رشد مصنوعی ایجاد کنیم تجربه‌ای شکست خورده است. راه جایگزین توسعه زیرساخت‌های لازم برای تولید و بسط امکانات رشد در سرتاسر کشور است. بخش تولید به نظر بهترین پایگاه برای کاهش واردات، فعال کردن پتانسیل‌های داخلی، دفع قاچاق و کاهش نرخ بیکاری در راستای ایجاد رشد به شمار می‌رود. در این بخش باید با وارد کردن دانش فنی لازم و ورود فناوری‌های نوین تلاش کنیم محصولاتی رقابتی در سطح جهانی با قیمت مناسب تولید کنیم. این مهم جز با همکاری تنگاتنگ یک دولت چابک و حامی و البته کارآفرینانی خلاق حاصل نمی‌شود. یقیناً بسیاری از فرصت‌های جدید در اقتصاد ایران را باید افراد خلاق و مبدع و توانمندی خلق کنند که ورودشان به عرصه اقتصاد منوط به ایجاد بسترهای مناسب رشد است. در کنار این‌ها قوانین موجود در کشور که به حمایت و حفاظت از مالکیت و سرمایه می‌پردازد باید تقویت شود و بیش از همیشه با نیازهای روز تغییر کنند. این عامل می‌تواند مکانیسم ورود سرمایه خارجی را که لازمه چشم اقتصادی در ایران است فعال کند و به کمک نیروهای داخلی، اقتصاد ملی ایران را به سمت دروازه‌های جدید حرکت دهد. اطمینان‌بخشی به افراد مشتاقی که مایل به سرمایه‌گذاری در ایران و استفاده از فرصت‌های اقتصادی هستند می‌تواند به ایجاد اشتغال گسترده برای شهروندان ایرانی بینجامد. این سرمایه‌گذاران که بخش عظیمی از آنها را ایرانیان مقیم خارج تشکیل می‌دهند می‌توانند سرعت رسیدن ایران به توسعه اقتصادی را بسیار بالا ببرند، به شرطی که امنیت سرمایه آنها در کشور تضمین و تأمین شود. امید است با حرکت در این روند بتوانیم بهترین نتیجه ممکن را در مسیر رسیدن به توسعه اقتصادی در کشور طی کنیم.

عضو هیئت نمایندگان اتاق تهران

ویژه آثار تألیفی و ترجمه‌ای منتشر شده از سال ۱۳۹۰ تا کنون

با رویکرد توسعه فرهنگ کتاب‌خوانی، حمایت از گسترش ادبیات حوزه رفاه و تأمین اجتماعی، شناسایی کتب و نویسندگان بر تر حوزه رفاه و تأمین اجتماعی و معرفی آن‌ها به جامعه علمی، تشویق و حمایت از نویسندگان کتب و پایان نامه‌های بر تر، تقویت روحیه و انگیزه‌های تحقیق و پژوهش‌های مرتبط با تأمین اجتماعی، شناسایی ظرفیت‌ها و توانمندی‌های پژوهشی کارکنان سازمان تأمین اجتماعی، بهره‌گیری از پژوهش‌های علمی در سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌های اجرایی تأمین اجتماعی

معرفی آثار برتر همزمان با هفته تأمین اجتماعی، تیرماه ۱۳۹۶		
www.ssor.ir	fst.book@ssor.ir	
تهران، میدان آرژانتین، خیابان احمد قصیر، خیابان دهم، پلاک ۲۰ تلفن: ۸۸۷۵۳۲۴۵ داخلی ۲۱۸		